

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 20 grudnia 2012 roku powód A. K. reprezentowany przez pełnomocnika – adwokata B. M. wnosił o zasądzenie od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. kwoty 108.700,00 złotych tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od daty wytoczenia powództwa do dnia zapłaty, zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 10.040,00 tytułem skapitalizowanej renty uzupełniającej w związku z opieką osób trzecich za okres od dnia 9 listopada 2009 roku do 30 czerwca 2010 roku wraz z ustawowymi odsetkami od daty wytoczenia powództwa do dnia zapłaty i kwoty 7.752,29 złotych od daty wytoczenia powództwa do dnia zapłaty tytułem utraconych zarobków za okres od dnia 9 listopada 2009 roku do 31 grudnia 2011 roku, ustalenie odpowiedzialności pozwanego na przyszłość za skutki wypadku, któremu uległ powód w dniu 9 listopada 2009 roku, zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych. (k.3-9)

W odpowiedzi na pozew z dnia 22 stycznia 2013 roku pozwany (...) S.A. z siedzibą w W. wnosił o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, podnosząc, że powodowi zostało już wypłacone świadczenie, a mianowicie kwota 41.300 złotych tytułem zadośćuczynienia, kwota 1.742,73 złotych tytułem utraconych zarobków, kwota 121,52 złotych tytułem kosztów leczenia i kwota 49,73 złotych tytułem zwrotu kosztów przejazdów. Pozwany przyjął 30 % stopień przyczynienia się powoda do powstania szkody z tego względu, iż poruszał się rowerem nieposiadającym odpowiedniego oświetlenia po drodze publicznej w porze nocnej oraz znajdował się pod wpływem alkoholu.

Wypłacone powodowi kwoty w ocenie pozwanego w pełni rekompensują mu doznaną krzywdę i cierpienia w związku z wypadkiem. (k.50- 54)

W piśmie procesowym z dnia 11 lipca 2013 roku pełnomocnik pozwanego zgłosił zarzut 70 % przyczynienia się powoda do powstania szkody. (k.182) W piśmie procesowym z dnia 31 października 2013 roku pełnomocnik powoda – adwokat B. M. zmodyfikował powództwo i wnosił o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda z tytułu zwiększonych potrzeb w związku z opieką osób trzecich:

- skapitalizowanej renty uzupełniającej w wysokości 12.120 złotych za okres od dnia 9 listopada 2009 roku do 31 maja 2010 roku wraz z ustawowymi odsetkami:

a/ od kwoty 10.040 złotych od daty wytoczenia powództwa do dnia zapłaty,

b/ od kwoty 2.080 złotych od dnia doręczenia pozwanemu odpisu pisma modyfikującego powództwo w sprawie do dnia zapłaty,

- bieżącej renty uzupełniającej w wysokości po 320 złotych miesięcznie płatnej z góry do dnia 1-go każdego następującego po sobie miesiąca począwszy od dnia 26 czerwca 2010 roku wraz z ustawowymi odsetkami na wypadek opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat, w pozostałym zakresie żądanie pozwu pozostaje bez zmian. (k.231-232)

W dniu 24 lutego 2014 roku w charakterze interwenienta po stronie pozwanej wstąpił do sprawy G. Ł. (k.283)

W piśmie procesowym z dnia 25 marca 2014 roku pełnomocnik interwenienta ubocznego – radca prawny R. G. wnosił o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na rzecz interwenienta ubocznego kosztów procesu według norm przepisanych. (k.304, 310)

Ostatecznie na rozprawie w dniu 11 lipca 2014 roku pełnomocnik powoda poparł powództwo w zmodyfikowanej formie i wnosił jak dotychczas.

Pełnomocnik interwenienta ubocznego wnosił o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów postępowania na swoją rzecz, przyjmując 70 % przyczynienia się powoda do zdarzenia.

(dowód: nagranie audio-video z dnia 11 lipca 2014 roku stanowiska stron 00:01:30-00:07:18 ,00:35:40- 00:37:17 k.348 , 349 v., 350, 351)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 9 listopada 2009 roku w miejscowości D. doszło do wypadku , w którym jadący samochodem marki D. (...) o nr.rej. (...) G. Ł. , będąc w stanie nietrzeźwości , nie zachował należytej ostrożności w następstwie czego na prostym odcinku drogi zjechał na przeciwny pas ruchu i zderzył się czołowo z nadjeżdżającym rowerzystą – A. K..

Przeciwko sprawcy wypadku zapadł skazujący wyrok wydany przez Sąd Rejonowy w Opocznie , Wydział II Karny w dniu 28 stycznia 2010 roku w sprawie o sygn. akt II K 662/09.

(dowód : akta II K 662/09 Sądu Rejonowego w Opocznie II Wydziału Karnego , wyrok k.68 w załączonych aktach)

W następstwie wypadku powód A. K. doznał następujących obrażeń:

- urazu i wstrząśnienia mózgu,
- urazu klatki piersiowej,
- seryjnego złamania żeber lewych z przemieszczeniem odłamów,
- stłuczenia płuc,
- pourazowej odmy opłucnowej,
- krwiaka lewej opłucnej,
- wieloodłamowego złamania łopatki lewej ,
- złamania lewego obojczyka,

Bezpośrednio z miejsca zdarzenia przewieziono powoda do (...) Szpitala Wojewódzkiego w P. , gdzie przyjęty został na Szpitalny Oddział Ratunkowy , a następnie przeniesiony na Oddział Chirurgiczny .W okresie od dnia 9 listopada 2009 roku do dnia 20 listopada 2009 roku powód przebywał na Oddziale Chirurgicznym , gdzie zdiagnozowano u niego opisywane powyżej obrażenia .W dniu 9 listopada 2009 roku wobec powoda zastosowano leczenie w postaci drenażu ssącego lewej jamy opłucnej .

W dniu 20 listopada 2009 roku powód opuścił szpital w stanie dobrym , z zaleceniami prowadzenia oszczędzającego trybu życia , a także kontroli Poradni Chirurgicznej i Poradni Urazowo-Ortopedycznej .

Od dnia 31maja 2010 roku do dnia 23 czerwca 2010 roku powód odbywał rehabilitację w ramach prewencji rentowej ZUS na Oddziale (...) i Narządów (...) w Przedsiębiorstwie (...) S.A.

Powód leczony był także w Poradni Chirurgicznej dla Dorosłych , (...) , Poradni Gruźlicy i Chorób Płuc oraz Poradni Neurologicznej .

W następstwie wypadku zdiagnozowano u powoda A. K. :

- pourazowe zniekształcenie żeber górnych lewych,
- zmiany zwyrodnieniowe stawu barkowo -obojczykowego ,
- zespół ciasnoty podbarkowej,

- zespół bólowy lewego stawu barkowego,
- częste duszności wywołane ograniczoną wydolnością płuc ,

(dowód : karta informacyjna leczenia szpitalnego z dnia 23 listopada 2009 roku, historii choroby wraz ze skierowaniami Poradni Chirurgicznej dla Dorosłych, (...), Poradni Gruźlicy i Chorób Płuc oraz Poradni Neurologicznej , zawiadomienie o skierowaniu na rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej ZUS z dnia 31 maja 2010 roku , karta informacyjna przebytej rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej ZUS z dnia 23 czerwca 2010 roku, wynik badania RTG żebra, obojczyka i klatki piersiowej z dnia 7 grudnia 2009 roku , wynik badania RTG żebra z dnia 8 lutego 2010 roku, wynik badania rezonansu magnetycznego stawu barkowego z dnia 12 października 2010 roku, wynik badania RTG klatki piersiowej z dnia 3 lutego 2011 roku k.15-33 , nagranie audio-video z dnia 23 stycznia 2013 roku zeznania świadka M. W. 00:04:11- 00:06:36 k.58,60 , nagranie audio-video z dnia 11 lipca 2014 roku zeznania powoda 00:08:44- 00:10:52 k.348 v., 351 , zeznania G. Ł. 00:27:14- 00:29:19 k.349 v.,351)

Szkoda została zgłoszona w dniu 29 grudnia 2009 roku i pozwany przyjął odpowiedzialność z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia OC za sprawcę wypadku i w toku postępowania likwidacyjnego przyznał na rzecz powoda :

- 59.000 złotych tytułem zadośćuczynienia za doznany ból i cierpienie,
- 173,60 złotych tytułem kosztów leczenia,
- 71,28 złotych tytułem zwrotu kosztów przejazdu,
- 2.489,62 złotych tytułem utraconych zarobków ,

Powyższe kwoty pozwany pomniejszył o 30 % uznając , iż powód w takim zakresie przyczynił się do zaistniałej szkody i w konsekwencji wypłacono na rzecz powoda :

- 41.300 złotych tytułem zadośćuczynienia za doznany ból i cierpienie,
- 121,52 złotych tytułem kosztów leczenia,
- 49,90 złotych tytułem zwrotu kosztów przejazdu,
- 1.742,73 złotych tytułem utraconych zarobków ,

(dowód : akta szkodowe pozwanego k.79)

Powód A. K. poruszał się w warunkach ograniczonej widoczności rowerem bez wymaganego oświetlenia /był niewidoczny dla innych uczestników ruchu/ , czym naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Biorąc pod uwagę przebieg wypadku /kierujący pojazdem D. (...) bez przyczyny zjechał na pas ruchu rowerzysty/ brak jest dostatecznych podstaw do tego , aby można było w sposób nie budzący wątpliwości wykazać, że powód przyczynił się do wystąpienia analizowanego wypadku .

Zachowanie kierującego pojazdem D. (...) było nagłe , nieoczekiwane , dlatego nawet kierujący rowerem , który byłby całkowicie trzeźwy nie byłby w stanie uniknąć wypadku i w tak krótkim czasie zareagować.

(dowód : opinia biegłego z zakresu techniki samochodowej i rekonstrukcji zdarzeń drogowych dr inż. K. W. k.249-262 , nagranie audio-video z dnia 30 maja 2014 roku ustna opinia uzupełniająca biegłego z zakresu techniki samochodowej i rekonstrukcji zdarzeń drogowych dr inż. K. W. 00:02:08- 00:15:00 k.329 v.,330,331)

Trwały uszczerbek na zdrowiu powoda A. K. z punktu widzenia biegłego z zakresu ortopedii i traumatologii wynosi 25 %.

- złamanie wieloodłamowe trzonu i przezpanewkowe łopatki z przemieszczeniem i znaczna dysfunkcja czynnościowa barku lewego – 20 %

- złamanie obojczyka wygojone bok do boku z niedużym skróceniem – 5 %

Stopień cierpień fizycznych powoda przez okres około 3 miesięcy był duży, następnie był średni przez okres kolejnych 3 miesięcy, a obecnie jest mierny i taki pozostaje z okresami zaostrzania się dolegliwości wysiłkowo - przeciążeniowych barku lewego. Powód przez okres połowy roku musiał stosować leki przeciwbólowe i przeciwobrzękowe ich koszt to około 50-70 złotych miesięcznie. Rokowania co do odzyskania pełnej sprawności barku lewego ze względu na wielomiejscowe i przezpanewkowe złamanie panewki łopatki z przykurczami są niepewne. U powoda występują w dalszym ciągu znaczne ograniczenia ruchowe i nie należy spodziewać się lepszej funkcji barku. To naruszenie powoduje trudności w wykonywaniu ciężkiej pracy i pracy wymagającej pełnej sprawności kończyny górnej lewej, np. praca przy łopacie lub murarza. Powód może wykonywać pracę lekką i średnią oraz pracę umysłową. Jako murarz może mieć trudności z powodu dolegliwości barku lewego w przebiegu zmian zwyrodnieniowych. Obecnie powód nie leczy się ortopedycznie, wskazane jest jednak leczenie ortopedyczne i rehabilitacyjne. Koszt ewentualnej prywatnej rehabilitacji to kwota około 300 złotych na rok.

(dowód : opinia pisemna biegłego z zakresu ortopedii lek. med. Reda E. k.81- 83 , opinia pisemna uzupełniająca biegłego z zakresu ortopedii lek. med. Reda E. k.113, opinia pisemna uzupełniająca biegłego z zakresu ortopedii lek. med. Reda E. k.149)

Biegła z zakresu pielęgniarstwa określiła zakres zwiększonych potrzeb powoda związanych z pomocą osób trzecich :

- w okresie od dnia 9 listopada - 20 listopada 2009 roku w czasie pobytu powoda w szpitalu zakres pomocy osób trzecich wyniósł 5 godzin dziennie ,

- w okresie od 20 listopada 2009 roku – 31 maja 2010 roku powód przebywał w domu i przechodził okres rekonwalescencji , wymagał pomocy w zakresie czynności dnia codziennego, prac domowych , zakupów i przygotowywania posiłków w wymiarze 6 godzin dziennie ,

- w okresie od 31 maja 2010 roku – 30 czerwca 2010 roku powód przebywał na leczeniu rehabilitacyjnym i należy przypuszczać , że powód osiągnął samodzielność w czynnościach codziennych i pomoc osób trzecich nie była mu potrzebna ,

- od 26 czerwca 2010 roku powód przebywa w domu i ze względu na ograniczenia ruchomości w stawie barkowym , zniekształcenia żeber, zrosty i przewlekły zespół bólowy wymaga pomocy w ciężkich pracach domowych , zakupach w wymiarze 4 godzin dwa razy w tygodniu ,

Powód wymagał w związku z wypadkiem dodatkowej opieki w zakresie czynności dnia codziennego, prac domowych , zakupów, przygotowywania posiłków .

W okresie od 9 listopada 2009 roku do 20 listopada 2009 roku podczas pobytu powoda w szpitalu pomoc świadczona była w zakresie czynności związanych z codzienną toaletą, przywożenia z domu bielizny, czynności higienicznych, konsultacji z lekarzami, dostarczania produktów żywnościowych , karmienia , podawania napojów, wsparcia psychicznego.

W okresie od 20 listopada 2009 roku – 31 maja 2010 roku powód przebywał w domu i przechodził okres rekonwalescencji , wymagał pomocy w zakresie czynności dnia codziennego, prac domowych , zakupów i przygotowywania posiłków , codziennej toalety , podawania leków i zmiany opatrunków, pomocy w zmianie pozycji podczas snu, smarowania maściami przeciwdoleżynowymi itp.

Od 26 czerwca 2010 roku do chwili obecnej powód wymaga pomocy w wymiarze 4 godzin dwa razy w tygodniu. Powodowi po wypadku pomagała jego córka gdyż powód nie mieszka z żoną od sześciu lat .

(dowód : opinia biegłego z zakresu pielęgniarstwa mgr M. J. k.96-98 , nagranie audio-video z dnia 23 stycznia 2013 roku zeznania świadka M. W. 00:15:04 -00:15:24 k.59 ,60 , nagranie audio-video z dnia 11 lipca 2014 roku zeznania powoda 00:12:15- 00:13:24 , 00:15:32- 00:16:32 k.348 v., 351, nagranie audio-video z dnia 23 stycznia 2013 roku zeznania świadka M. W. 00:06:36- 00:13:14 ,00:15:04- 00:15:24 k.58,59,60)

Biegły z zakresu neurologii stwierdził u powoda uszczerbek na zdrowiu na poziomie 4 % i ma on charakter trwały , utrzymujące się pourazowe bóle głowy i pourazowy zespół bólowo - dysfunkcyjny odcinka szyjnego kręgosłupa . Zakres cierpień fizycznych i psychicznych w okresie pobytu w szpitalu i trzy tygodnie po opuszczeniu szpitala biegły ocenił jako umiarkowany w okresie późniejszym jako mierny .

Powód obecnie nie wymaga intensywnego leczenia neurologicznego poza okresową farmakoterapią . Rokowania co do powrotu do stanu zdrowia sprzed zdarzenia biegły ocenia ostrożnie .

(dowód : opinia biegłego z zakresu neurologii lek. med. M. K. k.167-169)

A. K. w dacie wypadku miał 51 lat i był zatrudniony w firmie Konstruktor (...) jako murarz . Od dnia 1 stycznia 2009 roku do dnia 31 grudnia 2011 roku powód posiadał umowę o pracę na czas określony i jego wynagrodzenie netto wynosiło 984,15 złotych .

W okresie od 9 listopada 2009 roku do 5 listopada 2010 roku powód pobierał zasiłek chorobowy, a następnie świadczenie rehabilitacyjne.

Pozwany w postępowaniu likwidacyjnym uznał utracone zarobki za ten okres w kwocie 2.489,62 złotych , pomniejszając je o 30 % stopień przyczynienia się powoda do wypadku i wypłacił 1.742,73 złotych , brakująca kwota to 746,89 złotych za ten okres nie wypłacona przez pozwanego .

Pracodawca rozwiązał z powodem umowę o pracę z uwagi na stan zdrowia powoda , a gdyby nie wypadek powód byłby zatrudniony do dnia 31 grudnia 2011 roku .

Decyzją z dnia 7 marca 2011 roku powodowi przyznano zasiłek dla bezrobotnych na okres 12 miesięcy od dnia 11 marca 2011 roku w wysokości 765,45 złotych netto do 11 czerwca 2011 roku i od 11 czerwca 2011 roku w wysokości 611,36 złotych netto .

(dowód: umowa o pracę z dnia 31 grudnia 2008 roku, świadectwo pracy z dnia 16 sierpnia 2010 roku, decyzja o przyznaniu prawa do zasiłku z dnia 7 marca 2011 roku , zaświadczenie o wypłaconych zasiłkach/ świadczeniach k.34-37 v., nagranie audio-video z dnia 23 stycznia 2013 roku zeznania świadka M. W. 00:06:36- 00:13:14 k.58,60 , nagranie audio-video z dnia 11 lipca 2014 roku zeznania powoda 00:09:40- (...) :15 k.348v., 351 ,)

Powód A. K. pozostaje pod kontrolą lekarza rodzinnego , odczuwa dolegliwości bólowe barku. Obecnie mieszka sam , nie pracuje i od chwili wypadku nie podjął zatrudnienia, napotyka na trudności z podjęciem zatrudnienia z uwagi na stan zdrowia i stopień niepełnosprawności , wykonuje drobne czynności w gospodarstwie swojej kuzynki .

(dowód: nagranie audio-video z dnia 11 lipca 2014 roku zeznania powoda 00:16:32 00:21:45 k.349, 351)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie w/w dowodów , dokumentacji medycznej powoda , złożonych zaświadczeń o wysokości jego dochodów , zeznań świadków: M. W. i G. Ł. , a także opinii biegłych z zakresu ortopedii, neurologii , pielęgniarstwa, techniki samochodowej i rekonstrukcji zdarzeń drogowych .W ocenie Sądu sporządzone przez biegłych sądowych opinie w zakresie ortopedii, neurologii , z zakresu pielęgniarstwa zasługują na aprobatę i stanowiły dla Sądu podstawę do zasądzenia wysokości zadośćuczynienia. Fachowość ich sporządzenia, na którą składa się poziom wiedzy biegłych , podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania sformułowanych w niej stanowisk,

a także stopień stanowczości wyrażonych w nich wniosków w zakresie doznanego przez powoda uszczerbku na zdrowiu nie budzą wątpliwości, przez co stanowią dla Sądu miarodajny materiał do czynienia na ich podstawie ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie. Nadto opinie biegłych są spójne ze zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym w postaci dokumentacji medycznej .

Sąd nie podzielił podnoszonego przez pełnomocnika pozwanego i pełnomocnika interwenienta ubocznego zarzutu przyczynienia się powoda A. K. do powstania szkody .W pełni Sąd podzielił w tym zakresie opinie biegłego z zakresu techniki samochodowej i rekonstrukcji zdarzeń drogowych dr inż. K. W.. Powód A. K. poruszał się w warunkach ograniczonej widoczności rowerem bez wymaganego oświetlenia /był niewidoczny dla innych uczestników ruchu/ , czym naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Biorąc pod uwagę przebieg wypadku /kierujący pojazdem D. (...) bez przyczyny zjechał na pas ruchu rowerzysty/ brak jest dostatecznych podstaw do tego , aby można było w sposób nie budzący wątpliwości wykazać, że powód przyczynił się do wystąpienia analizowanego wypadku .

Zachowanie kierującego pojazdem D. (...) było nagłe , nieoczekiwane , dlatego nawet kierujący rowerem , który byłby całkowicie trzeźwy nie byłby w stanie uniknąć wypadku i w tak krótkim czasie zareagować. Opinia ta jest dla Sądu na tyle stanowcza ,że dalsze prowadzenie postępowania dowodowego w tym zakresie miałyby tylko i wyłącznie na celu przedłużenie postępowania . Sąd nie podzielił zaś w żadnym zakresie opinii biegłego z zakresu ruchu drogowego i warunków technicznych pojazdów mgr A. G. .To , że powód stwarzał zagrożenie w ruchu drogowym w momencie rozpoczęcia jazdy na niesprawnym rowerze , ruszając spod sklepu po spożyciu alkoholu podniósł również biegły dr inż. K. W. nie do przyjęcia jest stwierdzenie przez biegłego , że za zaistniałe zdarzenie współodpowiedzialność ponoszą kierujący pojazdem i kierujący rowerem . k.133-138 , k.187-198.

W świetle powyższego Sąd przyjął , że powód A. K. nie przyczynił się do powstania szkody i nie podzielił zarzutu pozwanego i interwenienta ubocznego o przyczynieniu się powoda do powstania szkody .

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

Odnosnie zadośćuczynienia

Zgodnie z art. 445 §1 kc w wypadkach przewidzianych w artykule poprzedzającym Sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

W praktyce najczęstszą podstawą zadośćuczynienia za krzywdę jest właśnie uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia. Chodzi tu o krzywdę ujmowaną jako cierpienie fizyczne (ból i inne dolegliwości), cierpienia psychiczne (ujemne uczucia przeżywane w związku z cierpieniami fizycznymi lub następstwami uszkodzenia ciała albo rozstroju zdrowia w postaci np. zeszpecenia, niemożności uprawiania działalności artystycznej, naukowej, wyłączenie z normalnego życia itp.).

Zadośćuczynienie pieniężne ma na celu przede wszystkim złagodzenie tych cierpień. Obejmuje ono wszystkie cierpienia fizyczne i psychiczne, zarówno już doznane, jak i te, które zapewne wystąpią w przyszłości. Ma więc ono charakter całościowy i winno stanowić rekompensatę pieniężną za całą krzywdę doznaną przez poszkodowanego, ponieważ mowa jest o „odpowiedniej sumie tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę”, przyznawaną jednorazowo.

Przewidziana w art. 444§1 kc krzywda, za którą Sąd może- na podstawie art. 445 §1 kc- przyznać poszkodowanemu odpowiednią kwotę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego, obejmuje zarówno cierpienia fizyczne, jak i cierpienie moralne (tak SN w wyroku z dnia 4 lipca 1969r., (...) 178/69, OSNCP 1970, z. 4, poz.71).

Przepisy kodeksu cywilnego nie zawierają żadnych kryteriów, jakie należy uwzględnić przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia pieniężnego, ponieważ wypracowała je judykatura, szczególnie Sądu Najwyższego. Kierując się tymi wskazaniem można ogólnie stwierdzić, że określając wysokość zadośćuczynienia, Sąd powinien wziąć pod uwagę

wszystkie okoliczności mające wpływ na rozmiar doznanej krzywdy, a zwłaszcza stopień i czas trwania cierpień fizycznych i psychicznych (pobyt w szpitalu, bolesność zabiegów, dokonywane operacji, leczenie sanatoryjne itp.), trwałość skutków czynu niedozwolonego (kalectwo, oszpecenie, bezradność życiową, poczucie nieprzydatności), prognozy na przyszłość (polepszenie lub pogorszenie stanu zdrowia), wiek poszkodowanego (zwykle większą krzywdą jest kalectwo dla osoby młodszej), niemożność wykonywania ulubionego zawodu, uprawiania sportu, pracy twórczej, artystycznej, zawarcia związku małżeńskiego, posiadania dzieci, utratę kontaktów towarzyskich, możliwości atrakcyjnych wyjazdów, wycieczek, chodzenia do teatru, kina, na plażę itp., a także ewentualne przyczynienie się poszkodowanego do powstania lub zwiększania szkody (art. 362 kc.) Zadośćuczynienie z art. 445 kc ma , więc przede wszystkim charakter kompensacyjny i tym samym jego wysokość musi przedstawiać jakąś ekonomicznie odczuwalną wartość. Wysokość ta nie może być jednak nadmierna w stosunku do doznanej krzywdy i aktualnych stosunków majątkowych społeczeństwa, a więc powinna być utrzymana w rozsądnych granicach (tak SN w wyroku z dnia 26 lutego 1962r., IV CR 902/61, OSNCP z 1963., poz. 105; w wyroku z dnia 24 czerwca 1965r., I CR 203/65, OSPiKA z 1966r., poz. 92; w wyroku z dnia 22 marca 1978r., IV CR 79/79, niepubl.).

Zdaniem Sądu w przypadku powoda cierpienia te są znaczne . W następstwie wypadku powód A. K. doznał następujących obrażeń:

- urazu i wstrząśnienia mózgu,
- urazu klatki piersiowej,
- seryjnego złamania żeber lewych z przemieszczeniem odłamów,
- stłuczenia płuc,
- pourazowej odmy opłucnowej,
- krwiaka lewej opłucnej,
- wieloodłamowego złamania łopatki lewej ,
- złamania lewego obojczyka,

Bezpośrednio z miejsca zdarzenia przewieziono powoda do (...) Szpitala Wojewódzkiego w P. , gdzie przyjęty został na Szpitalny Oddział Ratunkowy , a następnie przeniesiony na Oddział Chirurgiczny .W okresie od dnia 9 listopada 2009 roku do dnia 20 listopada 2009 roku powód przebywał na Oddziale Chirurgicznym , gdzie zdiagnozowano u niego opisywane powyżej obrażenia .W dniu 9 listopada 2009 roku wobec powoda zastosowano leczenie w postaci drenażu ssącego lewej jamy opłucnej .

W dniu 20 listopada 2009 roku powód opuścił szpital w stanie dobrym , z zaleceniami prowadzenia oszczędzającego trybu życia , a także kontroli Poradni Chirurgicznej i Poradni Urazowo-Ortopedycznej .

Od dnia 31maja 2010 roku do dnia 23 czerwca 2010 roku powód odbywał rehabilitację w ramach prewencji rentowej ZUS na Oddziale (...) i Narządów (...) w Przedsiębiorstwie (...) S.A.

Powód leczony był także w Poradni Chirurgicznej dla Dorosłych , (...) , Poradni Gruźlicy i Chorób Płuc oraz Poradni Neurologicznej .

W następstwie wypadku zdiagnozowano u powoda A. K. :

- pourazowe zniekształcenie żeber górnych lewych,
- zmiany zwyrodnieniowe stawu barkowo -obojczykowego ,

- zespół ciasnoty podbarkowej,
- zespół bólowy lewego stawu barkowego,
- częste duszności wywołane ograniczoną wydolnością płuc ,

Uszczerbek na zdrowiu powoda biegły z zakresu ortopedii i traumatologii , a także biegły z zakresu neurologii ocenili na łącznie 29 % .

Biegły z zakresu ortopedii i traumatologii na poziomie 25 % :

- złamanie wieloodłamowe trzonu i przezpanewkowe łopatki z przemieszczeniem i znaczną dysfunkcją czynnościową barku lewego – 20 %
- złamanie obojczyka wygojone bok do boku z niedużym skróceniem – 5 %

Biegły neurolog stwierdził u powoda uszczerbek na zdrowiu na poziomie 4 % i ma on charakter trwały , utrzymujące się pourazowe bóle głowy i pourazowy zespół bólowo - dysfunkcyjny odcinka szyjnego kręgosłupa . Zakres cierpień fizycznych i psychicznych w okresie pobytu w szpitalu i trzy tygodnie po opuszczeniu szpitala biegły ocenił jako umiarkowany w okresie późniejszym jako mierny .

Powód obecnie nie wymaga intensywnego leczenia neurologicznego poza okresową farmakoterapią . Rokowania co do powrotu do stanu zdrowia sprzed zdarzenia biegły ocenia ostrożnie .

Biegły z zakresu ortopedii podniósł , że rokowania co do odzyskania pełnej sprawności barku lewego powoda ze względu na wielomiejscowe i przezpanewkowe złamanie panewki łopatki z przykurczami są niepewne .U powoda występują w dalszym ciągu znaczne ograniczenia ruchowe i nie należy spodziewać się lepszej funkcji barku.

Mając na uwadze przytoczone powyżej okoliczności, przede wszystkim charakter schorzeń, na które cierpi powód związane z tym cierpienie fizyczne i psychiczne, a także wiek powoda – 51 lat w chwili wypadku i wypłacone już wcześniej przez pozwanego zadośćuczynienie w kwocie 41.300 złotych pomniejszone o 30 % z uwagi na przyjęty stopień przyczynienia się do powstania szkody, Sąd ustalił, iż zadośćuczynienie za doznaną krzywdę, kształtuje się na poziomie 100.000 zł i zasądził na jego rzecz (po przyjęciu uprzednio wypłaconego przez pozwanego świadczenia w kwocie 41.300 zł. nie przyjmując przyczynienia się powoda do powstania szkody) **kwotę 58.700 zł.** z ustawowymi odsetkami od dnia wytoczenia powództwa, tj. dnia 20 grudnia 2012 roku do dnia zapłaty i oddalił powództwo w pozostałej części .

Odnośnie renty na zwiększone potrzeby obejmującej koszty opieki za okres od 9 listopada 2009 roku do 31 maja 2010 roku, renty z tytułu utraconych zarobków za okres od 9 listopada 2009 roku do 31 grudnia 2011 roku i bieżącej renty uzupełniającej obejmującej koszty opieki

Rozpoznając roszczenie powoda A. K. o zasądzenie renty z tytułu zwiększonych potrzeb Sąd miał na uwadze art. 444 § 2 kc. Zgodnie z tym unormowaniem jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość, może on żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty.

Roszczenie o rentę z art. 444 § 2 kc przysługuje poszkodowanemu w razie:

- całkowitej lub częściowej utraty przez niego zdolności do pracy zarobkowej;
- zwiększenia się jego potrzeb;
- zmniejszenia się jego widoków powodzenia na przyszłość.

Wymienione następstwa powinny mieć charakter trwały (co nie oznacza, iż nieodwracalny). Każda z tych okoliczności może stanowić samodzielną podstawę zasądzenia renty, jednakże konieczną przesłanką jest powstanie szkody bądź to w postaci zwiększenia wydatków, bądź to zmniejszenia dochodów.

Z opinii biegłych, którzy sporządzili opinie w niniejszej sprawie /ortopedy, neurologa /wynika, że powód wymagał i wymaga pomocy osób trzecich. Biegły ortopeda podkreślił, że stopień cierpień fizycznych powoda przez okres około 3 miesięcy był duży, następnie był średni przez okres kolejnych 3 miesięcy, a obecnie jest mierny i taki pozostaje z okresami zaostrzania się dolegliwości wysiłkowo - przeciążeniowych barku lewego. Biegły neurolog wskazał, że zakres cierpień fizycznych i psychicznych w okresie pobytu w szpitalu i trzy tygodnie po opuszczeniu szpitala biegły ocenił jako umiarkowany w okresie późniejszym jako mierny.

Powód obecnie nie wymaga intensywnego leczenia neurologicznego poza okresową farmakoterapią. Rokowania co do powrotu do stanu zdrowia sprzed zdarzenia biegły ocenia ostrożnie. Zasądzając rentę uzupełniającą z tytułu opieki osób trzecich za okres od 9 listopada 2009 roku do 31 maja 2010 roku w kwocie 12.120 złotych Sąd wziął pod uwagę opinie biegłej z zakresu pielęgniarstwa M. J. .

Biegła z zakresu pielęgniarstwa określiła zakres zwiększonych potrzeb powoda związanych z pomocą osób trzecich :

- w okresie od dnia 9 listopada - 20 listopada 2009 roku w czasie pobytu powoda w szpitalu zakres pomocy osób trzecich wyniósł 5 godzin dziennie ,
- w okresie od 20 listopada 2009 roku – 31 maja 2010 roku powód przebywał w domu i przechodził okres rekonwalescencji , wymagał pomocy w zakresie czynności dnia codziennego, prac domowych , zakupów i przygotowywania posiłków w wymiarze 6 godzin dziennie ,
- w okresie od 31 maja 2010 roku – 30 czerwca 2010 roku powód przebywał na leczeniu rehabilitacyjnym i należy przypuszczać , że powód osiągnął samodzielność w czynnościach codziennych i pomoc osób trzecich nie była mu potrzebna ,
- od 26 czerwca 2010 roku powód przebywa w domu i ze względu na ograniczenia ruchomości w stawie barkowym , zniekształcenia żeber, zrosty i przewlekły zespół bólowy wymaga pomocy w ciężkich pracach domowych , zakupach w wymiarze 4 godzin dwa razy w tygodniu ,

Powód wymagał w związku z wypadkiem dodatkowej opieki w zakresie czynności dnia codziennego, prac domowych , zakupów, przygotowywania posiłków .

W okresie od 9 listopada 2009 roku do 20 listopada 2009 roku podczas pobytu powoda w szpitalu pomoc świadczona była w zakresie czynności związanych z codzienną toaletą, przywożenia z domu bielizny, czynności higienicznych, konsultacji z lekarzami, dostarczania produktów żywnościowych , karmienia , podawania napojów, wsparcia psychicznego.

W okresie od 20 listopada 2009 roku – 31 maja 2010 roku powód przebywał w domu i przechodził okres rekonwalescencji , wymagał pomocy w zakresie czynności dnia codziennego, prac domowych , zakupów i przygotowywania posiłków , codziennej toalety , podawania leków i zmiany opatrunków, pomocy w zmianie pozycji podczas snu, smarowania maściami przeciwdoleźynowymi itp. Sąd przyjmując stawkę godzinową w wysokości 10 złotych wyliczył koszty opieki osób trzecich nad powodem $12 \text{ dni} \times 5 \text{ godzin} + 192 \text{ dni} \times 6 \text{ godzin} = 1212 \text{ godziny} \times 10 \text{ złotych} = 12.120 \text{ złotych}$.

Od 26 czerwca 2010 roku do chwili obecnej powód wymaga pomocy w wymiarze 4 godzin dwa razy w tygodniu ($8 \text{ godzin} \times 4 \text{ tygodnie} \times 10 \text{ złotych} = 320 \text{ złotych}$).

Dlatego też Sąd uznał za zasadne zasądzenie bieżącej renty uzupełniającej w związku z opieką osób trzecich w wysokości 320 złotych miesięcznie , płatnej z góry do dnia 1-go każdego następującego miesiąca począwszy od dnia 26 czerwca 2010 roku wraz z ustawowymi odsetkami na wypadek opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat .

Sąd zasądził skapitalizowaną rentę uzupełniającą z tytułu opieki osób trzecich z odsetkami :

- od kwoty 10.400 złotych od daty 20 grudnia 2012 roku do dnia zapłaty ,

- od kwoty 2.080 złotych od daty doręczenia odpisu pisma z dnia 28 października 2013 roku , tj. od daty 31 października 2013 roku modyfikującego powództwo w niniejszej sprawie ,

Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 7.752,29 złotych z ustawowymi odsetkami od daty wytoczenia powództwa do dnia zapłaty tytułem utraconych zarobków przez powoda za okres od 9 listopada 2009 roku do dnia 31 grudnia 2011 roku .

A. K. w dacie wypadku miał 51 lat i był zatrudniony w firmie Konstruktor (...) jako murarz . Od dnia 1 stycznia 2009 roku do dnia 31 grudnia 2011 roku powód posiadał umowę o pracę na czas określony i jego wynagrodzenie netto wynosiło 984,15 złotych .

W okresie od 9 listopada 2009 roku do 5 listopada 2010 roku powód pobierał zasiłek chorobowy, a następnie świadczenie rehabilitacyjne. Pozwany w postępowaniu likwidacyjnym uznał utracone zarobki za ten okres w kwocie 2.489,62 złotych , pomniejszając je o 30 % stopień przyczynienia się powoda do wypadku i wypłacił 1.742,73 złotych , brakująca kwota to 746,89 złotych za ten okres nie wypłacona przez pozwanego .

Pracodawca rozwiązał z powodem umowę o pracę z uwagi na stan zdrowia powoda , a gdyby nie wypadek powód byłby zatrudniony do dnia 31 grudnia 2011 roku .

Decyzją z dnia 7 marca 2011 roku powodowi przyznano zasiłek dla bezrobotnych na okres 12 miesięcy od dnia 11 marca 2011 roku w wysokości 765,45 złotych netto do 11 czerwca 2011 roku i od 11 czerwca 2011 roku w wysokości 611,36 złotych netto .

Miesiąc	Wynagrodzenie netto	Wynagrodzenie uzyskane przez powoda /zasiłek dla bezrobotnych /	Utracone zarobki
06.11.2010rok-30.11.2010 roku	787,32 złotych		787,32 złotych
Grudzień 2010 roku	984,15 złotych	-	984,15 złotych
Styczeń 2011 rok	984,15 złotych	-	984,15 złotych
Luty 2011 rok	984,15 złotych	-	984,15 złotych
Marzec 2011 rok	984,15 złotych	765,45 złotych	218,70 złotych

kwiecień 2011 rok	984,15 złotych	765,45 złotych	218,70 złotych
Maj 2011 rok	984,15 złotych	765,45 złotych	218,70 złotych
Czerwiec 2011 rok	984,15 złotych	611,36 złotych	372,79 złotych
Lipiec 2011 rok	984,15 złotych	611,36 złotych	372,79 złotych
Sierpień 2011 rok	984,15 złotych	611,36 złotych	372,79 złotych
Wrzesień 2011 rok	984,15 złotych	611,36 złotych	372,79 złotych
Październik 2011 rok	984,15 złotych	611,36 złotych	372,79 złotych
Listopad 2011 rok	984,15 złotych	611,36 złotych	372,79 złotych
Grudzień 2011 rok	984,15 złotych	611,36 złotych	372,79 złotych

Łączna suma utraconych zarobków powoda za powyższy okres wynosi – 7.005,40 złotych.

Utracone zarobki za okres od 6 listopada 2010 roku do 31 grudnia 2011 roku wyniosły 7.005,40 złotych + 746,89 = 7.752,29 złotych, w tym za okres od 9 listopada 2009 roku do 5 listopada 2010 roku brakująca kwota 746,89 złotych nie wypłacona przez pozwanego z uwagi na przyjęcie 30 % stopnia przyczynienia się powoda do powstania szkody.

Ustalając odpowiedzialność pozwanego za skutki wypadku mogące nastąpić w przyszłości w stanie zdrowia powoda Sąd Okręgowy miał przede wszystkim na względzie rodzaj obrażeń doznanych przez powoda, trwałe skutki wypadku, możliwość pogorszenia stanu zdrowia w przyszłości jako konsekwencja wypadku z dnia 9 listopada 2009 i opinie biegłych: neurologa, ortopedy, z zakresu pielęgniarstwa. Jak wynika z opinii biegłego ortopedy rokowania co do odzyskania pełnej sprawności barku lewego ze względu na wielomiejscowe i przezpanewkowe złamanie panewki łopatki z przykurczami są niepewne.

U powoda występują w dalszym ciągu znaczne ograniczenia ruchowe i nie należy spodziewać się lepszej funkcji barku nieodwracalny skutek wypadku w postaci trwałego kalectwa powoda powodują konieczność stałego leczenia i rehabilitacji. Rokowania co do powrotu do stanu zdrowia sprzed zdarzenia biegły neurolog ocenia ostrożnie.

Z tych też względów Sąd Okręgowy ustalił odpowiedzialność na przyszłość pozwanego za skutki wypadku, któremu uległ powód w dniu 9 listopada 2009 roku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 kpc obciążając pozwanego kosztami procesu w tym zastępstwa procesowego liczonego według norm przepisanych 3600 złotych (stawka minimalna) na rzecz powoda, a także nakazał ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim na podstawie art.113 ust. 1 ustawy z dnia 25 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. nr 167 poz.1398 ze zm.) w zw. z art. 100 k.p.c. kwotę 7.740,53 złotych (siedem tysięcy siedemset czterdzieści złotych i 53/100) w tym kwotę 4.121 złotych (cztery tysiące sto dwadzieścia jeden) tytułem brakującej opłaty sądowej od pozwu od uwzględnionej części powództwa i kwotę 3.619,53 złotych (trzy tysiące sześćset dziewiętnaście złotych i 53/100) tytułem wydatków związanych ze

sporządzeniem opinii przez biegłych poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa - Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim. Sąd nie obciążył powoda kosztami sądowymi od oddalonej części powództwa i pozostałymi kosztami sądowymi w tym wydatkami związanymi ze sporządzeniem opinii przez biegłych na podstawie art.113 ust. 4 ustawy z dnia 25 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. nr 167 poz.1398 ze zm.)

Mając powyższe na uwadze Sąd, orzekł jak w sentencji wyroku.